

Univerza v Mariboru
Pedagoška fakulteta Maribor

SEMINARSKA NALOGA

Študij na daljavo

E. K.

Maribor
November 2009

Kazalo

Kaj je študij na daljavo?.....	2
Pomanjkljivosti študija na daljavo.....	5
Zaključek.....	5
Literatura.....	6
Viri.....	7

Kaj je študij na daljavo?

Poznamo več različnih definicij študija na daljavo. Keegan je na osnovi proučevanja več različnih definicij predlagal naslednjo »Študij na daljavo je oblika izobraževanja, za katero je značilno, da sta učitelj in študent večinoma ločena, da izobraževalni proces poteka s pomočjo različnih medijev, ter da izobraževalna organizacija študentom nudi možnost dvosmernega komuniciranja in organizira občasna študijska srečanja.« (Keegan v Bregar, 1995, str. 113). Na kratko povedano je študij na daljavo oblika izobraževanja, kjer sta študent in predavatelj ločena v času in prostoru.

Študij na daljavo uvrščamo med netradicionalne načine učenja

- Študent v učnem procesu večino časa nastopa samostojno
- Študent črpa iz različnih virov (elektronski mediji, avtokasete, videokasete, pisno gradivo itd.)
- Študira v domačem okolju (Moder, 2003)

B2 eden največjih centrov za internetno izobraževanje pri nas pravi, da študij na daljavo razvrščamo v štiri generacije.

- 1. Generacija** – študent po pošti prejme učbenik, ga predela in nato pride na izpit,
- 2. Generacija** – študentu omogoča učno gradivo na CD-jih, komunikacija z mentorjem pa je omogočena samoiniciativno preko telefona,
- 3. Generacija** – študent ima spletni dostop do gradiva, z mentorjem komunicira osebno, preko telefona ali spletnega foruma,
- 4. Generacija** – pri nas najbolj razširjenja generacija študija daljavo, omogoča študentu okolje za spletno z multimedijskimi učnimi vsebinami, komunikacijo z mentorjem, poleg tega pa ima študent tudi tutorja, ki ga spremlja in spodbuja. Poudarek je na vsebinah, ki zajemajo veliko več kot pa učbeniki. (Na daljavo, 2009)

Prednosti študija na daljavo

- ➔ Institucije, ki izvajajo študij na daljavo imajo običajno nižje stroške na študenta, zato je študij na daljavo zelo primeren za tiste, ki so finančno omejeni. Večino časa študirajo doma, zato niso potrebne investicije v študijski prostor in objekte za nastanitev študentov (Zagmajster v Bregar 1995)
- ➔ Študent na daljavo prejema gradivo v pisni, avdio ali video obliki, ki ga vodi skozi proces izobraževanja. (Na daljavo, 2009)
- ➔ Študij na daljavo omogoča večjo svobodo kraja, časa in tempa študija. Svoboda kraja se kaže v tem, da lahko študent študira kjerkoli, ni potrebna fizična prisotnost na mestu kjer se izvajajo predavanja. (Zagmajster v Bregar, 1995)
- ➔ izpiti se opravljajo v študijskem centru. Diploma, ki jo ob končanem študiju pridobi študent, je enakovredna diplomam rednega in izrednega študija. (Na daljavo, 2009)
- ➔ Organizirana so skupinska srečanja, ki dve do tri ure potekajo v študijskem centru, študenti pridejo v stik s tutorjem. Slednji je na voljo tudi za individualne konzultacije po telefonu, enkrat tedensko ob določeni uri. (Na daljavo, 2009)
- ➔ Študij na daljavo je najbolj ustrezen za izobraževanje ljudi, ki so zaposleni imajo deljen delovni čas ali pa delajo v izmenah. Primeren pa je tudi za tiste, ki živijo v geografsko oddaljenih ali slabo dostopnih področjih, za telesno prizadete, matere z majhnimi otroki itd. Študij na daljavo pa je primeren tudi za nezaposlene. (Moder, 2003)
- ➔ Princip priprave učbenikov pri študiju na daljavo je veliko bolj domišljen kot pri tradicionalnem izobraževanju. Saj pri pripravi študijskih gradiv sodelujejo strokovnjaki, ki so iz različnih univerz, specialisti za izobraževalno tehnologijo, uredniki, lektorju, itd. (Zagmajster v Bregar, 1995)
- ➔ Študijska gradiva vsebujejo vodeno kognitivno, ki spodbuja kritično mišljenje in razmišljajoče procese. Študentje, ki so študirali na daljavo so se naučili večje samostojnosti pri študiju prišlo je do transfera študijskih navad. (Zagmajster v Bregar, 1995)
- ➔ Študent lahko študira le posamezen predmet, ki ga zanima oz. ga potrebuje pri svojem delu v službi, ali pa si glede na svoje potrebe sam sestavi svoj študijski program (Zagmajster v Bregar, 1995).
- ➔ Pride lahko do kulturnega razvoja, ko poteka študij na daljavo prek radia ali televizijskih oddaj, ki jih lahko spremljajo tudi tisti, ki ne študirajo. Na ta

način pride širšega kulturnega vpliva tega študija (Zagmajster v Bregar, 1995).

Pomanjkljivosti študija na daljavo

- ➔ Problem fizičnega dostopa do medijev, ter pomanjkanje izkušenj pri informacijsko komunikacijski tehnologiji. V primeru fizičnega dostopa do medijev poskuša institucija, ki izvaja študij na daljavo poskrbeti za, da je tehnična oprema na voljo v študijskih središčih, v primeru pomanjkanja izkušenj pri informacijski komunikacijski tehnologiji pa so v študijskem središču na voljo kvalificirane osebe, ki učijo študente kako uporabljati tehnologijo v izobraževalne namene. (Zagmajster v Bregar, 1995)
- ➔ Študentje so pri študiju na daljavo socialno izolirani, saj so le anonimni posameznik v množici študentov, ki od neke oddaljene institucije dobiva gradivo za študij na dom. Socialna izolacija predstavlja za nekatere posameznike resen problem, še posebej za tiste ki svojih socialnih potreb ne zadovoljujejo zunaj procesa izobraževanja. Institucije ŠND skušajo omiliti občutek socialne izolacije se tem, da študentom omogočajo skupinska srečanja v študijskih središčih s tutorjem ali v obliki študijskih krožkov pa tudi z zagotavljanjem dvosmerne pisne komunikacije in možnosti konzultacije po telefonu (Zagmajster v Bregar, 1995).
- ➔ Študijska gradiva so že vnaprej pripravljena, so zelo strukturirana, sporočila pa so posredovana zelo jasno. Prikrit načrt se kaže v tem, da je študent v pasivni vlogi sprejemnika informacij. Čeprav institucije ŠND nudijo razne oblike osebnih stikov kot npr. skupinska študijska srečanja, pa so le-ti mnogokrat namenjeni le pojasnjevanju tega, kar je v študijskih gradivih (Zagmajster v Bregar, 1995).
- ➔ Študijska gradiva vsebujejo razna vprašanja za razmislek, za diskusijo, naloge za samoocenjevanje itd. raziskave so pokazale, da študentje velikokrat preskočijo določene dele študijskih gradiv, še posebej tiste, ki naj bi jih spodbujale h globljemu in bolj kritičnemu pristopu k študiju. (Zagmajster v Bregar, 1995).
- ➔ Nevarnost velikega osipa. Ta je lahko posledica velike heterogenosti študentov, ki se vključujejo v študij na daljavo. Običajno so študentje odrasli, ki že dolgo niso študirali, ter imajo poleg študija še mnogo drugih obveznosti (službo, družino, itd.) in ki nimajo ustrezne predhodne izobrazbe za študij. (Zagmajster v Bregar, 1995)
- ➔ študij na daljavo zahteva od študentov veliko mere samodiscipline in dobre organizacije pri razporejanju časa med različne obveznosti npr. služba in družina (Zagmajster v Bregar, 1995).

Zaključek

Študij na daljavo samo v Evropi izvajajo v 19 državah in izobražuje se okoli 2 milijona študentov. E-izobraževanje oz. študij na daljavo se danes uporablja kot oblika izobraževanja, ki nadomešča tradicionalne oblike izobraževanja, ali pa se uporablja za obogatitev tradicionalnega izobraževanja. V zadnjih letih je prišlo precej sprememb na področju izobraževanja, ker se uvaja na tradicionalne univerze, z e-izobraževanjem se ukvarjajo tudi odprte univerze, ki so doslej poučevale v obliki tradicionalnega študija na daljavo, nastajajo nove univerze, ki poučujejo večinoma le v obliki e-izobraževanja (t.i. virtualne univerze) in e-izobraževanje uvajajo tudi v velikih podjetjih. (Plut, 2009)

Študij na daljavo ima dve plati in sami moram sešteti vse ugodnosti, ki nam jih študij na daljavo ponuja ter pretehtati razloge zakaj smo se odločili za takšno obliko študija. Informacijska tehnologija nam danes poleg vsega ponuja tudi osvojitve znanja s potrjeno diplomom. Če imamo optimalne možnosti za takšen izziv, smo lahko bogatejši za eno izkušnjo več. Vendar se moramo zavedati, da se s tem odrečemo »razvpitemu« študentskemu življenju, stiku s študijskimi kolegi in ostalim študentskim družabnim stikom, ki jih sedenje za računalnikom gotovo ne prinaša. Od nas je torej odvisno za kakšen študij se bomo odločili. (Na daljavo, 2009)

Literatura

- Bregar, L. (1995). *študij na daljavo- nove priložnosti za izobraževanje*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.

- Rebolj, V. (2008). *E-izobraževanje skozi očala pedagogike in didaktike*. Radovljica : Didaktika.

Viri

- Moder, J. (12. 4 2003). *Izobraževanje na daljavo: primerjava med univerzami v ZDA*. Prevezeto 4. 11 2009 iz <http://www.ff.uni-lj.si/oddelki/biblio/primoz/PRIM/pbmoder.htm>
- *Na daljavo*. (2009). Prevezeto 4. 11 2009 iz <http://www.e-neo.si/si/studiozno/arhiv/na-daljavo/>
- Plut, M. (2009). *Izobraževanje- študij doma za računalnikom*. Prevezeto 5. 11 2009 iz <http://www.revijakapital.com/mariborcan/clanki.php?idclanka=488>